

Teza: rażąca niewspółmierność kary dyscyplinarnej

Zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen można zasadnie podnieść tylko wówczas, gdy orzeczona kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa (deliktu dyscyplinarnego), jak i osobowości sprawcy - a więc, gdy jest w społecznym odczuciu karą niesprawiedliwą.

Sygn. akt: WO-3/17

ORZECZENIE

z dnia 22 lutego 2017 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: SWSD Janina Kruszevska,

Sędziowie: SWSD Jolanta Ruszczak

SWSD Piotr Kubik - sprawozdawca

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Bronisława Kachnikiewicza po

rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2017 r. w Warszawie, na rozprawie

sprawy przeciwko radcy prawnemu J. C., KR-1229, obwinionemu o naruszenie art. 6, art. 8, art. 11, art. 12 ust. 1, art. 44 ust. 1, art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

w związku z odwołaniem obwinionego J. C. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt OSD/KR 21/16,

orzeka:

1.

utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w całości;

2.

zasądza od obwinionego J. C. koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w zryczałtowanej wysokości 1.000,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 20 września 2016 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie uznał obwinionego radcę prawnego J. C. za winnego zarzucanych mu łącznie trzech przewinień dyscyplinarnych i orzekł wobec obwinionego;

1)

w zakresie zarzutu, że co najmniej w okresie od 21 maja 2015 roku do dnia 16 marca 2016 roku pomimo żądań klientki

- K. G. nie udzielał jej informacji o przebiegu spraw, które prowadził bądź miał prowadzić, czym naruszył art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (DU.2016.233) w zw. z art. 6, art. 8 oraz 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - karę nagany,

2)

w zakresie zarzutu, że co najmniej w okresie od 11 maja 2015 roku do dnia 16 marca 2016 roku pomimo żądań klientki

- K. G. nie zwrócił otrzymanych od Niej oryginałów dokumentów i pism procesowych w prowadzonych sprawach oraz odebranych z Sądu odpisów orzeczeń, w tym tytułu wykonawczego w sprawie (...), czym naruszył art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (DU.2016.233) w zw. z art. 6, art. 8 oraz art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - karę pozbawienie prawa wykonywania zawodu radcy prawnego,

3)

w zakresie zarzutu, że pomimo upływu w dniu 28 grudnia 2015 r. wyznaczonego przez Zastępcę Przewodniczącego Okręgowego Zespołu Wizytatorów Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie r. pr. M. B., terminu do złożenia wyjaśnień w sprawie - nie złożył tychże wyjaśnień, czym naruszył art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (DU.2016.233) w zw. z art. 62 ust. 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - karę nagany.

- orzekając jako łączna karę, karę pozbawienie prawa wykonywania zawodu radcy prawnego.

Na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych zasądził od obwinionego, na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego kwotę 2 000 zł.

Obwiniony pismem z dnia 14 grudnia 2016 r. wniósł odwołanie od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, zaskarżając je w całości. Obwiniony wniósł o uchylenie orzeczenia i oddalenie zarzutów lub zmianę orzeczenia i zastosowanie względniejszej kary.

Wobec zaskarżonego orzeczenia obwiniony podniósł zarzuty;

1)

niewspółmierności kary do postawionych obwinionemu zarzutów,

2)

naruszenia przepisów postępowania, w zakresie oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych zważył, co następuje:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych przyjął ustalenia w zakresie stanu faktycznego poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie za własne.

Odwołanie obwinionego nie zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych, orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie jest prawidłowe i w pełni zasadne, a orzeczona kara łączna, adekwatna do czynów jakich popełnienie udowodniono obwinionemu. Obwiniony podniósł zarzut z art. 438 pkt K.p.k. w zw. z 74¹ ustawy radcach prawnych, tj. nieproporcjonalności orzeczonej kary w stosunku do udowodnionych i przyznanych przez niego deliktów dyscyplinarnych. W tym miejscu należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie prezentowano pogląd, że nie każda wadliwość w zakresie wymiaru kary jest ostateczną podstawą odwoławczą. Zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen można zasadnie podnieść tylko wówczas, gdy orzeczona kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy - a więc, gdy jest w społecznym odczuciu karą niesprawiedliwą. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 16.11.2016r. sygn. akt II Aka

344/16). Przez rażąco niewspółmierność kary rozumieć należy różnicę między karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby orzec w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania dyrektyw sądowego wymiaru kary. Chodzi tu o różnicę tak oczywistą, że prowadzącą do niedającej się zaakceptować nieproporcjonalności kary orzeczonej w stosunku do kary sprawiedliwej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.06.2006 r. sygn. akt SNO 28/06, LEX nr 568924).

W przedmiotowej sprawie należy mieć na uwadze, że w toku postępowania przed sądem I instancji obwiniony przyznał się do stawianych zarzutów. Okoliczność ta oraz materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwalają na pozytywną ocenę wyroku sądu I instancji w zakresie udowodnienia popełnienia przez obwinionego zarzucanych mu czynów. Za czyn polegający na nieudzieleniu klientce, pomimo zgłaszanych przez nią żądań, informacji o przebiegu spraw oraz za brak złożenia w terminie wyjaśnień na wezwanie Zastępcy Przewodniczącego Okręgowego Zespołu Wizytatorów Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, obwiniony zostały orzeczone kary nagany. Z kolei za czyn polegający na braku zwrotu klientce, pomimo jej żądań, otrzymanych od klientki oryginałów dokumentów i pism procesowych, a także odebranych z sądu odpisów orzeczeń, w tym tytułu wykonawczego w sprawie o alimenty, wobec obwinionego orzeczono karę pozbawienia wykonywania zawodu radcy prawnego. W efekcie wobec obwinionego została orzeczona kara łączna pozbawienia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego.

Odnosząc się do zarzutu obwinionego w zakresie nieproporcjonalności orzeczonej kary w stosunku do udowodnionych i przyznanych przez niego deliktów dyscyplinarnych, należy wskazać, na fakty wzięte przez sąd I instancji pod uwagę również, co do wcześniejszego poddania się dobrowolnej karze przez obwinionego w innym postępowaniu dyscyplinarnym oraz toczących się innych postępowaniach dyscyplinarnych. W tym miejscu należy wskazać, że w toku postępowania przed sądem II instancji obwiniony potwierdził, iż został w jednej z tych spraw prawomocnie ukarany upomnieniem, w kolejnej naganą, a przedmiotowe postępowanie jest trzecim z kolei. W obydwu postępowaniach, w których zostały już orzeczone prawomocnie kary, obwiniony poddał się dobrowolnie karze. Jednocześnie obwiniony powtórzył, jak w postępowaniu przed sądem I instancji, że jego problemy zawodowe są bezpośrednio związane z problemami rodzinnymi wynikającymi z choroby jego siostry, która zmarła w dniu 01 grudnia 2015r.

Za uzasadnioną należy uznać konstatację, iż w przypadku zawodów zaufania publicznego problemy natury osobistej nie powinny i nie mogą wpływać na poziom świadczonych usług. Stan faktyczny ustalony w przedmiotowej sprawie jednoznacznie wskazuje, że obwiniony nie dochowywał standardów świadczenia usług przez radcę prawnego, naruszając zasady określone w Kodeksie etyki radcy prawnego, co w konsekwencji prowadzi do podważania zaufania do radców prawnych jako profesjonalistów w zakresie świadczenia pomocy prawnej.

W przedmiotowej sprawie nie bez znaczenia jest fakt, że przez znakomitą większość swojego życia zawodowego obwiniony pracował jako prokurator, a wpis na listę radców prawnych uzyskał trzynaście lat temu, po przejściu na emeryturę. Mając na względzie, że obwiniony od trzynastu lat wykonuje zawód radcy prawnego, w trzech postępowaniach dyscyplinarnych orzeczono wobec niego kary, odpowiednio upomnienia, nagany i wreszcie pozbawienia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego, wskazują na brak dostatecznych kwalifikacji dla wykonywania tego zawodu. Ani czas poświęcony na jego wykonywanie, ani orzeczone kary nie przyczyniły się do podniesienia jakości świadczonej pomocy prawnej przez obwinionego. Pomimo upływu przeszło roku od śmierci swojej siostry, obwiniony nadal nie dysponuje kompletem dokumentów, które uzyskał jako pełnomocnik swoich klientów, a które przekazał swojej siostrze, świadczącej usługi dla tych samych osób.

W szczególności odnosi się to do uchybienia obowiązkowi, określonego w art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu, obowiązującym w dacie popełnienia czynu, nadanym uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, będącego odpowiednikiem art. 28 ust. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego obowiązującego do dnia 30 czerwca 2014r., nakazującym wydanie przez radcę prawnego klientowi, otrzymanych od niego dokumentów oraz pism procesowych w sprawach, które prowadził. Przypadek obwinionego, który nie tylko odmówił klientce wydania tytułu wykonawczego w sprawie o alimenty dla dziecka klientki, ale poinformował ją dodatkowo, że to błąd jest po stronie komornika odmawiającego podjęcia czynności egzekucyjnych w oparciu o kopię tytułu wykonawczego poświadczoną za zgodność z oryginałem przez obwinionego jest szczególnie

drastyczny. Z jednej strony, obwiniony poprzez swoje zawinione działanie naraził klientkę na szkodę, a dodatkowo wprowadzał ją w błąd co do zakresu obowiązków komornika. To może świadczyć bądź o świadomej próbie przerzucenia odpowiedzialności na komornika, a co najmniej o podjęciu takiej próby w odniesieniu do klientki, bądź o braku elementarnej wiedzy prawniczej, co do zasad postępowania egzekucyjnego.

Takie zachowanie jest niegodne, a prawnik dopuszczający się takich zachowań nie daje rękojmi należytego wykonywania zawodu radcy prawnego, narażając na negatywne konsekwencje swoją klientkę i uchybiając godności zawodowej.

Biorąc pod uwagę powyższe Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych, na podstawie art. 437 §1 K.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, orzekł jak w sentencji.

o kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art. 70⁶ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z §1 ust. 1 pkt 2) 1 ust. 2 oraz §3 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.